

L'AGULLOLA

Alta muralla
d'un castell de titans es exa serra.
(J. VERDAGUER)

Tocant del Far la esquerpa serralada,
al bell enfront l'altiu Portabarrada,
qu'estreba ab arrels fondes los cingles del voltant,
sobta al vianant fantàstica agullola,
macissa aresta, esbalandrada y sola,
columna formidable d'un temple de titans.

Quan, traspasant los Pirineus asprosos
ab llurs remats en orri, y ufanosos,
los celtes invadiren exa guillera afrau,
trobaren la ciclòpica peanya
ab l'ídol qu'enrotllava gent estranya,
lo fum dels sacrificis tacant tot lo cel blau.

Com no'ls vingués de grat tal companyia,
un jorn van escometre a Sobrevia
al brau d'en Girarroques bregant sota Rupit,
per esbotzar un muralló deforme
qu'aturava del Ter la empenta enorme...
Quadrantshi'l cap de colla li parla així, ardit:

—Gegant forsut qu'ab sols una estrebada
 obriás la montanya calcinada
 per desaygar la Plana, del Pedraforca a Sau:
 esbúlla'l buch altiu hont s'hi axamena
 aquell estol qu'es del terrer gangrena;
 empènyel ab ta clava, y avall com una allau!—

Sens respondre a tal prech, son front alsava,
 y ab sols un bot, lleuger s'encamallava,
 de cara al altar *druida*, de Pruit a Coll Pandís;
 y enarvolant sa massa la estavella,
 al mitx partir la colossal llosella,
 mes queda'l piló altívol, sencer y oviradís.

Ab el bocí de mall qu'encar li resta,
 descarrega de nou damunt la testa
 del pedregós montícol, ab forsa de tità;
 mes, sols logra esberlar la tova closca,
 dexanthi, per senyal, marcada una osca,
 ferida esgarrifosa que'l mont feu tremolà'.

No's don per çò, y al lliç del Ter devalla;
 agafa un gros palet, tros de muralla
 qu'al riu entrebancava, y l'encastella al cim;
 après, d'un còdol gegantí valentse,
 l'entascona tossut a la osca immensa.
 Los cops qu'arreu donava s'ofegan al abim.

Tot es en và; fins lo tascó's rebela;
 puix de bell cop s'enlayra fent estela,
 rosantli'l front, de cayre, hont hi senyala un trench;
 y petant per penyals y per tarteres,
 caygué aplanat al ras de les grederes
 del torrentar que rega les terres del Avench. (1)

Allavors lo tità, tremolant d'ira,
 a sota bras lo mach de pedra tira
 que peta ab terratrèmol al cayre d'un areny

(1) Avuy encar pot veures aprop del poble de Tavertet, aquesta rocassa que'ls celtes esculliren pera altar de llur Deu. Es coneguda ab el nom de: «Dòlmen del Avench».

vora Sacalm, espavordint llopades
 que cassan nous racers, esperitades,
 • pels rasos y cingleres del revellit Montseny.

Com l'alzinar que, llur brancada al moure,
 fulla y aglans a terra dexa ploure,
 al sotregar les serres ans d'ajocarse'l sol,
 còrrech avall, seguint del Ter la via,
 pel Pasteral a Amer s'escabullia,
 com fosca nuvolada, lo primitiu estol.

— Ja n'hi hà prou! No aterris les entenes! —
 li cridan els pastors del Pla d'Arenes,
 — Mercès! En exa terra ja hi estarèm a plé.
 — Quedèushi, donchs, poblant ses encontrades;
 aquexes valls us sian regalades..... —
 Y per marcarlos fites, s'enfila a Coll Nafré.

A Tavertet una ciutat fundaren;
 cap al Far y Montdoys s'encastellaren
 els uns, mentres els altres marcavan llurs altars
 Solterra enllà, cap a Cladells y Esparra,
 voltant de pas l'altívola Gabarra
 fins a Carós poblada de boscos seculars.

.....
 Al cor pregon de l'aspra Guillería,
 com agulló que'ls núvols desafía,
 lo pern del altar *druida* s'aguanta encar potent;
 ni l'hom, ni'l temps l'han de tirar a terra;
 sols Deu pot atuhir exa desferra,
 estreb que signa als segles volcànich continent. (1)

(1) Los llochs ahont se refereix l'assunto de la present composició, els més alterosos de la Guillería, son extenses masses bassàtiques y'l sol rublert tot d'enormes blochs calcaris.—N. del A.